

NEOBYČAJNÝ PRÍBEH NEOBYČAJNÝCH KAMARÁTOV

Názov filmu: **HLAVIČKA**

Réžia: **Marina Andree Škop, Vanda Raýmanová**

Hrajú: **Marta Mihanović, Maks Kleončić, Mark Spiridonović, Martin Pišlar, Andrija Lamot, Ajda Smrekar, Matej Puc, Judita Franković Brdar, Borko Perić, Csongor Kassai, Gabriela Dzuríková, Snježana Sinovčić, Dražen Čuček, Slavko Sobin, Željko Duvnjak**

Kamera: **Tomislav Sutlar**

Scénografia: **Stefano Katunar**

Kostýmy: **Zorana Mejić**

Zvuk: **Miloš Ivanić**

Hudba: **Līva Blūma**

Animácia a VFX: **Michal Struss, Peter Budinský, Tomáš Danay, Marek Ježo**

Producenti: **Vanda Raýmanová, Marina Andree Škop, Tibor Keser**

Vyrobili: **PomPom Film, objectif**

Rok výroby: **2026**

Dĺžka: **83 minút**

Žáner: **detský film**

HLAVNÍ HERCI

Marta Mihanović (Alica)

Maks Kleončić (Milan)

Andrija Lamot, Mark Spiridonović a Martin Pišlar (Šimon, Peter a Edo)

PÁR SLOV O REŽISÉRKACH

Marina Andree Škop

- režisérka, producentka a strihačka
- už desať rokov tvorí filmy a seriály pre deti a mládež.
- absolvovala Akadémiu dramatických umení, v Zagrebe, odbor filmového strihu

Vanda Raýmanová

- režisérka, producentka a animátorka
- dlhodobo sa venuje filmovej a televíznej tvorbe pre deti
- študovala animáciu na VŠMU v Bratislave kde pôsobí ako docentka

SYNOPSIS

Ked' rodičia desaťročnej Alice jedného dňa nečakane zmiznú, požiada o pomoc skupinu mladých detektívov. Ich misia sa stane náročnejšou, keď do vyšetrovacieho tímu musia pribrať aj jej brata Milana, ktorý svet vidí a prežíva inak. To, čo najskôr vyzerá ako komplikácia, sa ale časom stane ich najväčšou silou a jeho jedinečný pohľad na svet sa ukáže ako nenahraditeľný pre ich detektívnu prácu. Deti zažijú neobyčajné dobrodružstvo a vyriešia oveľa väčšiu záhadu ako by si vôbec dokázali predstaviť. Vďaka vzájomnému porozumeniu a odvahe objavia silu prijatia a čaro vzájomnej spolupráce.

MOTIVÁCIA

Máte radi dobrodružstvá? Prečo?

Myslíte si, že si rovesníci môžu navzájom pomáhať? Ako?

INŠTRUKCIE K SLEDOVANIU FILMU

Pri sledovaní filmu venuj pozornosť:

- predstaveniu Alice a Milana
- spôsobu zobrazenia Milanových emócií
- úlohe zvukov vo filme
- zobrazeniu emócií mamy a otca
- predstaveniu Petra, Eda a Šimona
- príbehu filmu
- scénografii
- animácii
- kostýmom
- hereckým výkonom
- humoru filmu
- rozuzleniu

DOJMY Z FILMU

Podeľ sa o svoje dojmy z filmu:

Ako sa ti páčil film?

Kto sa ti vo filme najviac páčil? Prečo?

Kto alebo čo sa ti vo filme nepáčilo? Prečo?

ROZHOVOR O FILME

Spomeň si na prvý záber vo filme, opíš, čo zobrazuje a aká je jeho úloha.

(Vidíme oblaky, kamera klesá k mestu, sú zobrazené ulice a mestský život – autá, autobus, prechádzajúci ľudia. Kamera vchádza do ulice a približuje sa k budove, vidíme jej strechu. Kamera klesá ku vchodu bytovky, hudba sa stíši a detské hlasy zosilňujú. Dievča schádza po schodoch a vychádza cez otvorené vchodové dvere, rozpráva o tom, čo znamená mať staršieho brata. Úlohou záberu ukázať miesto kde sa príbeh odohráva a predstaviť dievča, ktoré bude vo filme hrať dôležitú úlohu.)

ZÁBER

- záber je základná jednotka filmu, ktorú môžeme definovať ako jeden záznam, ktorý prebehne v kamere od jej zapnutia po zastavenie. Každý film sa skladá zo záberov uložených za sebou.

Opíš, ako nasmeroval pozornosť Alicin pohľad upretý k oknu bytovky. Uved' dôvod.

(V zábere je Alica ostro viditeľná v popredí a budova je rozostrená. Keď sa Alica pozrie hore k oknu, okno sa zaostrí a Alica rozostrie. Toto upriamuje pozornosť na miestnosť, v ktorej je jej brat Milan. Vedie nás do jeho izby a príbeh plynule pokračuje.)

AUTIZMUS

- autizmus je neurovývojový rozdiel, ktorý spôsobuje, že niektorí ľudia prežívajú svet inak, a fungujú v ňom odlišne. Deti s autizmom môžu komunikovať a socializovať sa vlastným spôsobom a môžu mať špeciálne záujmy alebo návyky. Autizmus nie je niečo, čo treba „opraviť“, ale niečo, čo treba pochopiť, akceptovať a ľudí s ním podporovať prispôbením prostredia a rešpektovaním ich individuálnych potrieb. Každé dieťa je iné a má svoje silné stránky, a s pochopením a podporou sa každý môže stať súčasťou komunity.

Zamysli sa nad tým, ako vzhľad Milanovej izby zdôrazňuje jeho psychologický stav.

(Modrá farba izby, biele bavlnené oblaky okolo neho, jeho kresby na stene, ktoré sú všetky rovnaké, rovné čierne čiary na papieroch, rovné čiary na podlahe izby. Milan je vo svojom vlastnom svete, kde sa cíti najšťastnejšie a najbezpečnejšie.)

SCÉNOGRAFIA

- scénografia je výtvarné a architektonické stvárnenie priestoru, ktoré vytvára celkovú vizuálnu podobu a prostredie, v ktorom sa film odohráva.
- určuje a ovplyvňuje atmosféru filmu

Spomeň si, ako bolo zobrazené sťahovanie, cesta na nové miesto a do nového domu.

(Hrané pasáže filmu, v ktorých Alica a jej rodina cestujú v preplnenom malom aute, prechádzajú do animovaných pasáží. Cestujú mestom, opúšťajú ho, prechádzajú cez čistinky, dorazia na nové miesto kde budú bývať, a zábery opäť prechádzajú do hraných pasáží.)

ANIMÁCIA

- animácia je vytvorenie ilúzie pohybu pomocou rýchleho zobrazovania samostatných statických obrázkov
- animovať - oživiť, z latinského: animare, znamená vdýchnuť dušu neživému.

Vysvetli, čo znamená Alicin výkrik, ktorý sa svojou hlasitosťou podobá tomu Milanovmu, pred názvom filmu.

(Alica nie je so sťahovaním spokojná, myslí si, že sa nič nezmení. Trápi ju, že všetko je podriadené Milanovi. Myslí si, že nikoho nezaujíma, čo chce a cíti ona. Krik je vyjadrením jej hnevu, nespokojnosti a bezmocnosti čokoľvek ovplyvniť alebo zmeniť.)

Spomeň si, ako boli chlapci/detektívi predstavení.

(Chlapci sú samozvaní vyšetrovatelia a tak sa aj správajú, sedia v prírode, chránení konármi, majú tajné mená na komunikáciu, pozorujú dianie v prostredí d'alekohľadom a komunikujú cez vysielaciu.)

Zamysli sa nad tým, kde bola kamera pri natáčaní záberov, v ktorých Alica prichádza na bicykli do svojho nového domu, Milan je pri okne. Súrodenci sa na seba pozerajú, počujeme Alicine slová o Milanovi - „nepotrebuje veľa, len svoju izbu, kde má pokoj a veľa papiera na kreslenie.“

(Zábery s Milanom – kamera stojí na Alicinom mieste, zobrazuje Alicin pohľad smerom k Milanovi, ktorý je pri okne. Natáča okno zdola. Zábery s Aliciou – kamera stojí na Milanovom mieste, sleduje jeho pohľad smerom k dvoru a Alici. Natáča zhora.)

Porovnaj správanie mamy doma a v aute počas šoférovania. Vysvetli na príkladoch.

(Doma je mama šťastná, usmievavá a plná energie – veselá hudba sprevádza jej zdobenie priestorov, jej výber farieb povzbudzuje radosť, usmieva sa, keď sa rozpráva s Alicou.

Naopak v aute opakuje upokojujúci text: „Môj život je v mojich rukách, som pokojná a pevná, nič nemôže narušiť moju rovnováhu.“ Správanie sa mamy v aute a doma ukazujú opak. To dokazuje, že je preťažená a doma to neprejavuje.)

Opíš zábery znázorňujúce príchod sociálnych pracovníkov do mesta.

(Kamera sa zameriava na príchod autobusu, autobus zastavuje, hudba sa stáva dramatickou, ďalší záber ukazuje nohy ako vystupujú. Z autobusu vystupujú dvaja ľudia – prísna, ale komická žena a zmätený, ale dobrosrdečný muž, zábery sa striedajú a odhaľujú dôvod ich príchodu – neohlásenú návštevu rodiny s autistickým dieťaťom, aby dokázali, že sa oňho rodičia nedokážu postarať. Plán je vziať chlapca do príslušného zariadenia sociálnej starostlivosti.)

Popíš čo obrazovo vyjadrovalo prísny postoj sociálnej pracovníčky.

(Nervózne dupanie nohou o zem po vystúpení z autobusu, vzpriamený, dominantný postoj, vážny pohľad do zrkadla, prísne tmavé oblečenie, staromódny, prísny účes.)

KOSTÝMY

- Kostýmy sú všetko oblečenie, ktoré vo filme herci nosia.
- Kostýmy prispievajú k vierohodnosti postáv, ktoré herci hrajú a vizuálne dotvárajú ich filmové postavy.

Spomeň si na zábery, ktoré ukazujú paniku Milanových rodičov.

(Mama beží s papiermi k autu, drží mobil a v panike sa rozpráva s otcom. Otec sedí v izbe s veľkou kopou papierov a každý papier razítkuje. Čím viac stresu, tým rýchlejšie razítkuje a tým rýchlejšie plynie aj obraz. V aute mamu podráždí nahraný upokojujúci hlas, ktorý stále hovorí to isté „Som pokojná a pevná...“. Mama vytiahne CD, odvrkne, že sa už roky dobre nevyspala. Otvorí okno, aby CD vyhodila, vietor rozfúka kopu prázdnych papierov, ktoré sa rozletia po okolí. Mama má autonehodu, otec v rovnakom čase upadne do bezvedomia. Okolo oboch v spomalenom zábere preletí veľké množstvo papierov.)

Vymenuj zvuky, ktoré prispeli k dramatickosti záberov.

(Hudba je dramatická, strieda sa s hlasnými údermi pečiatky na papiere a upokojujúcim hlasom z CD, panickým a nahnevanejším hlasom mamy. Hudba sa spomaľuje a tichne, ozýva sa náhle brzdenie auta, tresk, zvonenie, lietajúce papiere.)

ZVUKOVÁ VRSTVA FILMU

- ruchy (najprirodzenejší zvuk vo filme, ide o zvuky, ktoré postavy prirodzene produkujú pri interakcii so svojím okolím, napríklad kroky, šuchot oblečenia či štrnganie kľúčov)
- dialóg a monológ (rozhovor medzi postavami, alebo vyjadrenie jednej postavy)
- ticho (vytvára napätie vo filme)
- hudba (vyjadruje emócie a dotvára akciu)
- zvuk mimo obraz (zvuk, ktorý je počuť vo filme, ale ktorého zdroj nie je viditeľný)

Opíšte scénu stretnutia Petra a Alice a ich vzájomný prvý dojem.

(Peter s kamarátmi príde pred Alicin dom. Chlapci chcú zistiť, kto sa tam nasťahoval. Peter zvoní pri vchodových dverách, Alice sa pozerá von cez poštovú schránku vo dverách. Peter sa chce dostať dnu, Alice odmieta. Peter sa nevzdáva, Alice ho pustí do domu a spolu maľujú stenu. Peter sa pýta na čiary na podlahe a kam vedú, Alice sa pýta na vysielачku, ani jeden z nich neprezradí pravdu. Alice hovorí, že čiary na podlahe sú pre podlahové kúrenie a na poschodí je nejaký odpad zo sťahovania. Peter hovorí, že vysielачka je nejaký druh rádia, ale nevie prehrávať hudbu, pretože má vybité batérie.)

Zamysli sa nad tým, ako je zobrazený Milanov duševný stav v momente, keď sa mu minie papier.

(Milan kreslí čiary až kým nezaplní papier, je ticho. Keď sa mu minie papier, znervózne. Milan sa začína krútiť, vidí, ako čiary na papieri utekajú, menia sa na veľké vlny, počuť vodu. Milan je vo vlnách, bráni sa predmetom, ktoré k nemu letia, vydáva dlhý a hlasný krik, leží schúlený na podlahe.)

V ktorej časti filmu sa dozvieme čo sa stalo s rodičmi Alice a Milana?

(Po nehode prišla pre oboch sanitka, podozrivý lekársky tím ich prijal do psychiatrickej liečebne. Nevedeli o sebe, mali vymazané spomienky. V liečebni na nich plánovali vykonať experiment. V jednom momente sa rodičia stretli a porozprávali. Lekár zistil, že sú v skutočnosti manželia, a rozhodol sa rozšíriť svoj experiment z medicínskeho na kriminálny.)

Spomeň si, ako nové priateľstvo pomohlo Alici.

(Milanovi sa minú papiere, Alice volá mame, mama nezdvíha. Alice sa cíti bezmocná. Sociálni pracovníci zvoní pri dverách. Alice sa schová, Peter sa počúva rozhovor sociálnych pracovníkov, ktorí odchádzajú. Peter zvoní pri Aliciných dverách, Alice ho odvedie k jeho bratovi. Peter volá ďalších dvoch chlapcov, Eda a Šimona, a hovorí im, že rodičia Alice a Milana sú nezvestní. Chlapci sa rozhodnú pomôcť, prešetrujú miesta, kde ich naposledy videli.)

Spomeň si na Milanov odchod z domu, opíš, čo a ako kamera ukázala.

(Kráčajúc po čiare, kamera ukazuje iba Milanove nohy a čiaru. V momente, keď sa chystá odísť z domu, čiara zmizne, kamera ukazuje jeho nohu opretú o prah. Milan sa zastavil, pretože tam čiara nie je. Kamera zdôrazňuje Milanovu chôdzu po čiare v detailných záberoch.)

TYPY ZÁBEROV

- **VEĽKÝ CELOK** – vidíme celé prostredie aj človeka
- **CELOK** – vidíme celého človeka
- **AMERICKÝ CELOK** – vidíme človeka od hlavy po kolená
- **POLOCELOK** – vidíme človeka od hlavy po pás
- **POLODETAIL** – vidíme hlavu a ramená človeka
- **DETAIL** – vidíme hlavu človeka
- **VEĽKÝ DETAIL** – vidíme iba časť npr. oko, ucho, prst

Opíšte, ako nízko umiestnená kamera ukázala Milana kráčať pozdĺž bielej čiary.

(Kamera „kráčala“ s Milanom, niekedy akoby bola vedľa neho a niekedy pred ním.)

Povedzte, či bola kamera počas nahrávania spomínaného záberu Milanovho chodenia po čiare nehybná alebo sa pohybovala. Vysvetlite svoj názor.

(Hýbala sa, sledovala Milanove nohy na čiare.)

TYPY ZÁBERU V OHĽADE KU KAMERE

- **STATICKÝ** (kamera je pri natáčaní nehybná)
- **DYNAMICKÝ** (kamera sa pri natáčaní pohybuje, je pohyblivá)

TYPY POHYBLIVEJ KAMERY

- **PANORÁMA ALEBO ŠVENK** – zaznamenáva pohyb z bodu A do bodu B, zo strany na stranu (zl'ava doprava alebo naopak, zhora nadol alebo naopak, alebo kruhovo okolo svojej osi)
- **JAZDA** – kamera sa pohybuje spolu so stojanom (vozíkom, autom alebo podobne)
- **KAMERA NA ŽERIAVE** – kameraman ovláda kameru pripojenú na špeciálnom pohyblivom žeriave
- **KAMERA Z RUKY** – natáčanie z ruky, často sa trasie viac ako iné spôsoby
- **STEADYCAM** – kamera je pripevnená ku kameramanovi (systém pružín, ktoré má kameraman nasadené spolu s kamerou)

Prerozprávaj časť filmu, v ktorej lekár z psychiatrickej liečebne vykonáva svoj zločinecký experiment.

(Doktor zhypnotizuje rodičov Alice a Milana a odchádza s nimi autom z psychiatrickej liečebne. Prechádzajú okolo detí, Alice za nimi kričí, ale oni nereagujú. Doktor ich odvezie do múzea, kde ukradnú modrú hviezdu..)

Povedz, v ktorom bode filmu bolo vidno, že Milan má rád Alicu, a že Alice má rada jeho.

(Do múzea prichádzajú neskoro, už je vykradnuté. Polícia uzavrie ulicu. Alice smutne povie, že je neskoro. Milan k nej príde a objíma ju. Alice sa o neho oprie a jemne sa usmeje. Pocity sa dajú rozpoznať aj bez slov.)

HERECTVO

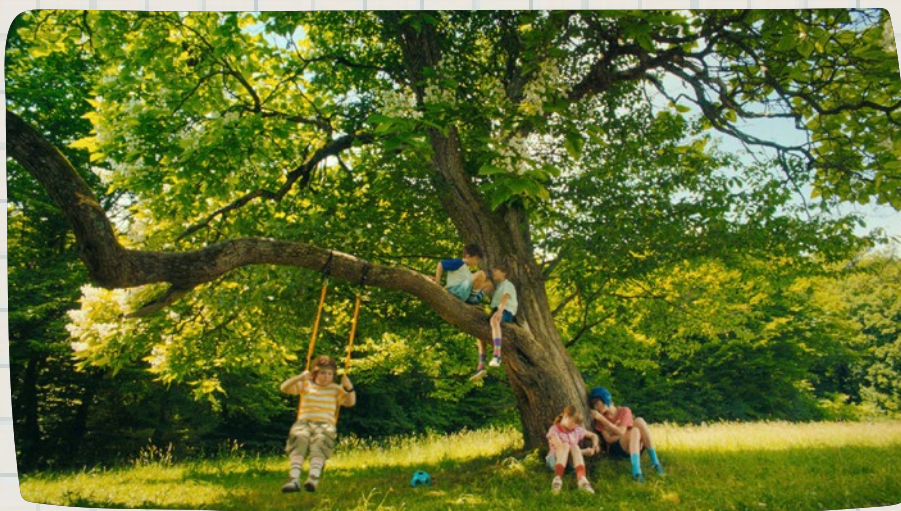
- Dobré herecké výkony prispievajú k vierohodnosti postáv vo filme.
- Herec je dobrý, ak diváci veria, že prežíva to, čo sa deje s postavou, ktorú hrá.

Zamysli sa nad tým, ako deti použili proti lekárovi a zdravotnej sestre ich vlastné zbrane.

(nahrávku hypnózy prehrali lekárovi a zdravotnej sestre, ktorí utekali v aute s ukradnutým diamantom; hypnotizovaný pár ukradnutú vec vrátil a bol zatknutý políciou.)

Zhrň, ako celá udalosť ovplyvnila rodinu.

(Mama a otec boli uvoľnenejší. Pani Krátka zo sociálnych služieb sa svojho plánu vzdala po tom, čo si náhodou udrela hlavu. Milan už nebol sám vo svojej izbe, ale s ostatnými deťmi vonku. Alica prijala svojho brata Milana takého aký je, pretože s ním zažila neobyčajné dobrodružstvo.)

FILM

- prepojenie obrazu, zvuku, hudby a hereckých výkonov, ktoré slúži na rozprávanie príbehu, alebo sprostredkovanie informácií a pocitov.
- rovnako ako v prípade literárneho diela, aj vo filme je dôležitý vývoj, zápleтка a rozuzlenie.

FILMOVÉ ÚLOHY

Vyber si jednu z troch filmových úloh.

1. Vyber a opíš zábery, ktoré ťa rozosmiali. Vysvetli svoj výber.
2. Zamysli sa nad tým, ako sa ty a ostatní žiaci v tvojej triede správate k rovesníkom, ktorí sú od vás iní. Porovnaj svoje správanie so správaním detí vo filme.
3. Nakresli plagát k filmu Hlavička. Urob ho odlišný než originál.

PREPOJENIE SO ŠKOLSKÝMI PREDMETMI

- Slovenský jazyk (pochopenie filmového deja, typov záberov, zvuku vo filme a typov zvukov vo filme, animácie, herectva, scénografie, kostýmového návrhu)
- Výtvarná výchova (kompozícia záberu, animácia, scénografia, kostýmový dizajn)
- Hudobná výchova (ruchy a hudobná skladba ako vrstvy filmového zvuku)
- Triednická hodina (priateľstvo, rozmanitosť, predsudky, vytrvalosť, podpora, empatia)

